

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, n. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 80 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatálnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. A magyar kérdés, mely ekkor a külföldi lapok egyik kedvesebb vitatástárgya volt, most egy új stadiumba lépett a közlebről kiadott császári kéziratok nyomán, s mennyiben most a birodalmi sajtó is leleplezetlenebbül szól a kérdéshez, egyedül a magyar lapok burkolóznán reménytelen mély hallgatásba.

És hogy a magyar lapok általában miért nem szólnak a kérdés elméletéhez, arra elég világos vetnek közlebről az Ost D. P. s más bécsi lapok cikkei.

A magyar független lapoknak természetes feladata a nemzet kebelében uralkodó nézeteket képviselni, s ott, hol ezen nézetek a sajtótörvényekbe ütköznek — hallgatni.

Igy a vitatkozás korlátolt, s az irodalom valódi hivatala elérve nem lehet; de más részről ezen megszorítás hatálmában áll a kormány, ha azt tenni jónak látja, ha a nemzet és önmaga közti egyetértésre a közvélemény nyílt hangjait igénybe venni nem akarná; egy szóval, ha a kormány szemben a nemzettel megakarja tartani azon szempontot, melybe a mint az O. D. Post állítja: a kormány a magyar forradalom után magát helyezte, s mely a magyar nemzet felfogásával egészen ellenkezett. Most azonban a császári legfelsőbb kézirat által ezen merov magatartásból átlépés látszik mutatkozni. Legalább egy néhány bécsi lap hangja erre mutat.

„Ha a magyar kérdés vizsgálgjuk — így ír az Ost D. P. — úgy találjuk, hogy két hatalmas ellentét áll szemben egymással. A kormány az utóbbi tíz év alatt szigorúan ragaszkodott azon nézethez, hogy Magyarországon tabula rasa — létezik, hogy a forradalom az ország régi jogait eljávta, hogy Magyarország egy meghódított tartomány, s a hódítás jogánál fogva Ausztria tulajdona lett.

Ellenben a magyarok — folytatja az O. D. P. — szigorúan tartják magokat és jogaik érvényességéhez, szent István koronájának önállóságához, az öskötések történeti jogához sat.

A mint e lap fejtegeti a kormány jogát, azon alapítja, hogy a magyar forradalmi kormány ellene hadat viselt, s császári dynastiát trónvesztettnek nyilvánít, s Ausztria, midőn saját eszközei nem voltak elegendők, kénytelen lön idegen hatalom segítségét venni igénybe, egy oly mély következményű eszközöz folyamodni, mely Ausztria világálását, s különösen Oroszországhoz viszonyát a legnyomasztóbbá tevő.

A magyaroknak ezzel szemben álló felfogását az O. D. Post Somics Pál „Das legitime Recht Ungarns“ című röpiratából következő tételben állítja elő: „Ma Magyarországon csak egy párt van, és ez a nemzeti, ez maga a nemzet. Ezt meggyerni, megnyugtati a legidősebb kormány-politika lenne. Ha a sajtó szabadabb volna, ha a lapok egy erősebb kifejezésért nem mindjárt tiltatnának be, s ha egy országgyűlés hivatnék össze, akkor mindjárt kitűnne, hogy

a nemzeti párt nem reactionarius; de az is, hogy az ellenzék nemcsak conservativekból áll. A helyett, hogy a kormány magát családásoknak adja át, szélszerűbb volna, ha oly férfiakat — kik a törvényes rend tisztelete mellett a nemzeti érdekek képviselésére hivatva érzik magokat — ki hallgatna, nézetüket méltatná, s tekintetmélto észrevételeiket komoly számításba venné. Más szavakkal, Magyarország nemcsak meghódítandó, de megis nyerné. Egy tabularasát csak egy öldöklő forradalom állíthat elő, s vehet alapul. Törvényes hatalom soha sem! A történeti jog éppen egy biztosítja Magyarországot önállóságát, s mennyire ezen királyság az osztrák összes monarchiával feltörhetlen kapcsolatban áll, s éppen abban fekszik az összes császári birodalom legnagyobb biztosítéka, hogy az oly különböző országok és nemzetiségek egyesítése ne kényszerített legyen, hanem kölcsönös érdekeken alapuljon.

Egy legyőzött forradalom nem adhat jogot egy ország megsemmisítésére, a törvényes hatalom feladata csak abban áll, hogy a megzavart törvényes rendet visszaállítsa.

Meglehet büntetni azokat törvények szerint, kik a törvényes jogok ellen felkeltek, meglehet fizettetni azon költségeket, miket a magyar forradalom a monarchiának okozott, de ha a bűnösök bűnhődtek, az ország fizetett, akkor minden el van enyészve a mit Magyarhon vétkezhetett, ezzel a történelmi jog újra él, és soha sem szabad, hogy ezen történelmi jog, melynek nevében a forradalom legyőzöttet, engesztelő áldozatul ejtessék el. — Magyarország önállósága éppen oly sarkalatos szent joga az országnak, mint a mely szent joga az uralkodónak a korona sértetlen méltósága, s ehez való törvényes örökösödése (O. D. P. 126 sz.)

Ezen kövlet után az O. D. Post kiemeli azon gyakori állítást, hogy ő a báró Eötvös-féle programot egy lehető kiegyenlítés legalkalmasab alapjának látja, s azt hiszi, hogy a magyar urak belépése az államtanácsba, hol mint neutralis területen bármint politikai nézetük megjelenhetnek sat. alkalmul szolgálhat a kiegyenlítésre.

Az O. D. P. így végzi: „Most midőn az igen korlátolt sajtón kívül a magyarok kívánataik nyilvánítására, törvényes tétel nem bírnak, az államtanácsban lehet közvetőleg vagy közvetlenül alkalmuk előterjesztéseiket megtenni, s ez uton létesíthet egy kiegyezkedés, mit mindenkinek szívéből kell óhajtania.“

Tovább nem menve, csak az O. D. P. által kimondott nézetek korlátai közt maradván, látjuk, hogy a kormány és nemzet közötti nézetben teljes ellentét volt. És e két nézet a napi sajtóban annyira sem volt egymasmellé állítva ekkor, mint most szembeállítva azt az O. D. P. De elgondolva e két nézet ellentétességét, látható, hogy a meghívott bizalmi férfiak állása mily nehéz. S azok közül egyik, ki az O. D. P. véleménye szerint röpiratában egy kiegyenlítés programját alaposan tette le, t. i. b. Eötvös — a mint a

P. Hirnököl olvassuk — betegeskedése miatt az államtanácsban résztvenni nem szándékozik. — Az O. D. Post által egymasmellé állított nézet, s a Somics röpiratából idézet eléggé kifejezi a magyarok szempontját. De az e részbeni fejtegetések minket oly térre vihetnének, melyek a sajtó-szabadság határain kívül esőnek láttathatnának. Ugy hisszük azonban, minden magyar nézetét elég alaposan fejtezte ki azon fennebbi idézet, mely szerint „Magyarország önállósága (selbstständigkeit) épp oly sarkalatos szent joga az országnak, mint a mely szent joga az uralkodónak a korona sértetlen méltósága, s ehez való törvényes örökösödése.“

Ha ezen elv fenn is úgy elismertetik, mint a nemzet közvéleménye által el van ismerve, akkor minden ildomos hazafi reményteljesen nézhet a nemzet, az ország s annak kapcsolai által a közös birodalom békés továbbfejlődése felé. — De hogy ezen kifejlés alapos és kielégítő lehessen, szükséges volna a szabad vitatás, és az illetékes organumok működésének mielőbbi életbeletétele.

(D) A magyar insurgensek jubileumáról hallottunk már holmit magánykörökben s hírlapok útján is; és éreztük, hogy ennél korszerűtlenebb gondolat nem lehet. A megmondó magyar szívből idegenkedik oly emlékek felelevenítésétől, melyek akármely nemzet szívében régi ellenszenvet költethetnek fel irányunkban.

Azonban e Somogygyében tartandó insurgensi innep hire villanyként futott szét Európában, s nagy megdöbbenéssel és sértődve fogadták még a francia felhivatalos lapok is, ellenséges demonstratióknak tekintve azt a francia nemzet irányában, mint mely ellen félszázad előtt a magyar nemesség felköltetett.

Még népszerűtlenebbnek tekintik egy ily innepély elméleti irányát. A nemesi felkelés oly feudális kor maradványa, melyből Európa már csaknem teljesen kibontakozott, s mely iránt a civilisált nemzetek legkisebb rokonszenvel sem viseltetnek.

Es e felfogások alaposágát tagadni nem lehet: egy ily innepély minden oldalról oly irányt képviselve, mely egészen ellenkező azon kegyeletlen tünemények jellemével, melyek alatt most a magyar nemzet reformatorának Szechenyinek koporsóját két ország állja körül, felfogadva szívében, hogy hű lesz az ő tanaihoz.

Mi tökéletesen megvagyunk győződve, hogy a kik a vitatás alá vett eszmét megpendítik, legfőkébb egy hagyomány iránt akartak történelmi kegyeletet tüntetni ki, s legkevesebb sem gondoltak ily innep politikai jelentőségére, a mire a magyart éppen mi érdek vagy gyűlölet sem ösztönözheti. Mondhatni ifjú tagjai a civilisációnak állhatunk-e gyűlölköző arccal Európá legidősebb nemzetisége elébe?

Ugy tudjuk, hogy ily insurgensi innep terve csak is kiáltó szó maradt a pusztában, s a nemzetnél semmi viszhangra sem talált.

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

I.

Murád szultán megboszulandó Erdélyen 1442-ben Mezd bég fővezére alatti 20,000 ember vesztességét, még ez évben 80,000 embert szállított Nikápolytól át a Dunán Erdély elfoglalására. Mig e sereg Oláhországot és Moldovát ellenállás nélkül dulta, Hunyadi János vajda meghordoztatta a véres kardot, 15,000 harczedett hadi zászlói alatt termelt, s a vaskapui szoros oldalait elfoglalta.

Pár nappal később egy szép délesten, a török csapatok, Jakib bég vezetése alatt, átjötték a szorost. Ellenállásra nem találva felütköztek sátraikat Erdély határszélen, s miután pár óra múlva, a közlebről eső völgynyilatokból a kémli járatos ki, a vidék néptelenségéről megnyugtató tudósításokkal megtértek, a vezér a fegyverben álló csapatokat körüllovagolva, kiosztá parancsait, szorosan megtitva az előrsi vonalok átlépését, titkezték a kassát, s a lármás mulatozást. Miután a csapatok nyugalmra bocsátattak, parancsot kapott egy spahiszi, az óvatosságból hátrahagyott máhászekerek után menetelre. Mig ez rendezte magát, intett a vezér görbe damaszkjával, mire két pelyhtelen állu, fényes selyemruhájú gyermek, gazdagon szerelt kisdaripapát vezetett elő. Jakib leszállott lováról, körüljárta a kedves fehér lovacskát, s rendben találva felszerelését, megismogatta száraz fejcskéjét, csukrot ada neki, mire a ló vigan prészente fel, s játszilag rázá meg gazdag kantáratát.

Jakib szóla. — Leppa már ismeri a köhátton kanyargó szorost?

A ló igenlőleg intett fejével, s még egy darab csukrot vett el gazdája tenyeréből.

— Leppa nem botlik el, mig drága terhét, a szép Marinát gazdájához hozza?

A ló egy biztos félreugrással pattant a

levegőbe, s mielőtt földet érintene, visszaugrást is megtéve. Nyomról nyomra előbbi helyén volt.

— Így kertüli ki Leppa az utba hajló szirtdarabot vagy tuskobokrot. S ha megingana lovagja jobbra? — E kérdést testhajlással is kifejezte.

A ló bal első lábát felemelve, derekával ellenoldalt dülledt csendesen.

— Leppa ügyes derékmozgásával, könnyűtne lovagjának ingásából helyreállítását. Előre fiuk! Legnagyobb gond és figyelem Marina ideszállításában. Kétfelől kengyelvasát tartjátok fél kézzel, mig a másik fél részen álland, ha kell a kantárszár megragadására. Leppának nem szabad utból kitérni. A spáhik előcsapata tiszteletteljes távolban fogja körülfigni őt, nehogy megtámadást méretyeljenek a havas hitvány oláhai. Jól megértétek! A jutalom holnap — arany; a büntetés — csontig ható korbácsszaj. Előre!

Végül alvezéreit hivatva össze. Sátorra zárt osztályában, lámpák világánál, kényelmes kevereteken haditanács foly.

Jakib bég nyitja meg a tanácskozást. — Miután hatalmas szultánunk győzhetlen seregének vezényletem alatti előcsapata minden ellenállás nélkül átlépte Erdély határát, és e szorossal az ország kulcsa jutott birtokunkba: közelítő hajnal hasadtával tábori háláldozat fog innepeltetni, a próféta közbenjárásáért, s nagy Allah ingyen kegyelméért.

Mellén keresztetett kezekkel földig borult mindenik alvezér.

Jakib folytatja: — A háláldozás végződével táborunk főpapja felvilágosítandja népünket hadfolytatásunk szent céljáról. Elmondandja: hogy Mezd bég alatt elvérzett testvéreink megboszulása küldetésünk feladata. Miként a sereg előtt felolvasztandó szent ferman mondja: „Elesett testvéreink vére, vastag felleggő tömöttülve szállt félholdunk egére, beárnyékolá egyik szarvát, s csak tízesen kiondandó hitelenek vére leend képes, e ezimertinket homályosító félleget, a

kitöltött boszu szélvészével elűzni.“ E szent fermanba nagy prófétánk szövé be e szavakat, midőn hatalmas császáruknak álmaiban, megnyílnak a hurilakta menny arany kapui, s mindenható Allah zsámolyánál, vérfoltosan feltűnt előtte vallásunk ezimere. A próféta könnye folyt a vérfoltára, de az még terjedt, feketébbé lett. Murád szultán fájdalomában handzsárját volt keblébe merítendő; de Allah inte, a handzsár balra csapott, s Hunyadi szívében átdöfve hullott Murád lába elé. Minden felszökent véresöppje egy hitetlen gaur alakjává vált, mindannyinak handzsár volt keblén áttitve. E hullák tömege ezerekre toronyosult. Ekkor holdunkról a vérfelleg elhúzódt, s Erdély ezimerté jelképezve foszlányai, szemfedelkép terült a hullák tömegére. E mennyei kijelentést hatalmas szultánunk magának megfajta, és kivételre minket jelelt ki jobb sorsunk. A ferman zárszavai: „A nagy boszus végrehajtó seregből ki élve marad — osztozand a meghódított ország földéből és hölgyeiből; ki meghal — osztályrészét a nagy próféta brillánsokká vált könyecskéjéből kapandja ki!“

— Az alvezérek lélekben megrendülének a vakbuzgalom e hatalmas szavaira. Önkénytelenül én reszketetté szakállukat, szeimek az áhitat íhletől felmeredtek, s látni képelek az ég megnyílt aranykapuin át a lefestett mennyei jelenetet. Miután hosszú felsőhajtasokban kiocsudtak — Jakib folytatta.

— Schabeddin beglerbég fővezértünk — zöldtűnjű ki dicőséges nyomdokin a leszáradott fűszál! — csak négy nap múlva fogja e szorost átlépni. Addig elrendeltetésünk kiakmányolni e vidéket pénz, élelem és fiatalságban, hogy letarolt legyen a mező, még fartgyet se adjon élelmi Hunyadi élénk siető marok hadának, néptelen a környék, erősdést nyujtani az álmból felzaklatótnak.

— Jusszon tehát ez ország Oláhonn s Moldova sorsára, — megjegyzé egy szürke bontozos szakalu alvezér.

— Nem, nem! — riada rá Jakib. —

fejedelemségek büne kisebbszeri volt: vajdák Ulászlóhoz pártolásaért bűnhődtek csak, megraboltattak vagyonukban. De Erdélynek fiaiban és leányaiiban is meg kell raboltatni. Erdély hadat merészelt folytatni a felséges szultán ellen; másfelől a vajdák elpártolását is, Hunyadi és erdélyi csapatok erőszakolása eredményezé. Szent Allah kijelentése! Igeről igére teljesílnie kell! „Vér-patakkal vér.“ Vére kivül, a nemzet ezimere sötétül foltolt még a Próféta könyei sem képesek lemosni!

Borzasztó volt dühe kitörésében e sötét muzulman. Mint nehéz fellegoszlop egyenesült fel óriás termete társai fölébe. Szemeiben villámok cikázott a gondolat, s tájékozó ajkai közül idegrázó dörgésekben tört ki. Szünet kelle, mig feltűzültsége ülepedék. A csendet ki sem merészelte megszakitni.

Higgadtan folytatja: — A máhás vonatok egy zászlóalj társág fedezete alatt e szorulatban maradnak. Viradtör kémtony fog a fő magaslaton erős rakó fákba emeltetni, melyből kilátás a Cserna völgyre hason. Tetejére Ozman aga veres lobogót tűzend ki, ha ellenséget sejt közeledni, mire portyászsapataink összehúzódnának. Napkelte előtt sergtünk innen nem mozdul, addig Feriz aga kémjáratot hajtand végre a magurai hegységig. Kit utadban találás, rabslon ide hozatandó, nehogy hire menjen itt-léttünknek, s a vidék népe pusztán hagyja falvait. Remélem teljesen megértettetek vitéz alvezéreim? ! Allah velünk!

Mellén keresztetett kezekkel mély hajlongások után a tanács eloszlott. A vezér lelakva fegyverzetét, elnyújtódzott kerekvetén, s kezdé szabadon lélegzeni.

(Folytatjuk.)

Somogyban fog történni június 14-én egy szent, egy magasztos irodalmi innep, az ország egyik nagy költője: Bersenyi Dániel szobrának leleplezése s később a Kisfaludy-díj tisztán irodalmi innep, mely oly politikai színezettel éppen nem bír, hogy akár sértődjenek a miatt tiszteletre méltó nemzetek, akár pedig reánk a feudális emlékek feljuttatása iránti óhajások gyanúját vethesse.

A Széchenyi-innep erkölcsi hatása. Az Augsb. Allg. Zeitung annyi sértést követelt el a magyar nemzetiségen, hogy nyilvános olvasói-egyleteinkből az egész lap ez évben kitiltatott. Annál nagyobb a mi örömrzetünk azon, hogy ily ellenséges indulatu organ is nemzetünk erkölcsi kegyeletéhez előt meghajol.

Az említett lap idei 126 számában közölve a magyar tudós társaság által Pesten rendezett Széchenyi-requiemet, közleményét így végzi:

„Akármint mondjanak ez innepről, de egyet el kell ismerni: azt, hogy ez az újabb napok történelmében egy oly pontot képez, mely a magyar mozgalom legridegebb létségeit is tiszteltetli a mi egy nemzet irányában, ki legderekabb fiának emléktől oly közös lelkesedéssel, s oly lélekemelőleg innepeli meg. A nem magyarok most megtanulhatják, hogyan kell ömagukat s népajuk nagyjait tisztelni, és hogyan kell minden akadály dacára érvényesíteni a nemzet óhaját. Sehöl sem tűnik ki világosabban, mint itt, hogy a ki magát el nem hagyja, azt a föld urai sem hagyják el.”

Midőn az Allg. Zeit is így hangon beszél nemzeti gyászunkról, elképzelhetik olvasóink mily részvételt keltött a nemzeti kegyelet ez innepé más velünk rokonszenvezőbb körökben?

De mennyivel meghatóbb lesz, midőn ez innepély folyamán végigtekintve látni fogja a világ, hogy nemcsak a magyar tud ily nemesen lelkesedni, de lelkesednek a haza minden népei.

Már láttuk, hogy a disunitus ráczok megölték több helyütt Széchenyi gyászinnepét; s im azon órákban, midőn lapunk mai száma szét fog hordatni városunkban, s indul szét a hazába, mi Kolozsvárott az evangélikus szászok templomában leszünk összegyűlve, hogy hazánk egyik művelt testvérnemzete részvételének legyünk megvigasztalódott tanúi Széchenyi ravatala körül, ki engesztelő áldozatként lebeg az átküzdött szomorú napok felett.

Es miáltal mi ott a haza egyetértéséért s boldogságért imádkozunk, szétviszik lapjaink az alább közlendő dézsi levelet, mely e haza harmadik nemzetének gyászinnepélyét adja elő, azon nagy reformator hamvai felett, ki beplántálta közénk a felvilágosodott szellemet, mely a szolganepeket nemzetekké, a jobbágycokat szabad állampolgárokká emelte. — A magyar nemzetetl érzesben, szellemben, s szokásban már csaknem egészen összeolvadtott örmény nemzetiség gyászinnepélyéről már adtunk tudósítást, legyen üdvözölve e szép testvéri egyetértés a közös fájdalomban, s engedje ég, hogy a haza közös boldogságának is lehessünk testvéreileg egyetértő osztályosai.

Dézs, május 3-kán 1860. — A mai napon a halhatatlan gróf Széchenyi István végtiszteletére határozott gyászszertartás napján tartá a dézsi társalgási-egylet alakuló gyűlését délután 4 órakor; egyetünk életének 27-dik évébe lépett, és így, midőn annak életrehozója édes atya halálán keseregünk, felfrissítettük, életre erősítettük a reménydús gyermekket; a tagok száma két annyira szaporodott, belépőnkjába számosan a hajdani belső-Szolnok megye tagjai közül, melynek székhelye Dézs, hol a megyei főbíróság, s a nemesesség és birtokosság közlekedése folytán építették az egyet laka, mely a mai napon másodsorú lón felszentelve. Ezen gyűlés főtárgya volt a tisztulitás. Igazgatók lettek: gr. Bothlen Ferencz és Veres József választmányi tagok: Nagy Farkas, Gyarmati János, Véer György, Medgyes Lajos és Luz Kálmán; pénztárnok: Szathmári Károly; könyvtárnok: Abisi Dániel; jegyző: Pataki Ferencz. — A gyűlés határozatai között megemlítenedök, hogy a jelen volt tagok 3 évre kötelezték magukat, az egyleti részvénységére. A helybeli görög egyesült hitű esperest Kulcsár János, ki a nemzetek testvérisége szent célját átértve elvitáztatlan bizonyosságát adta szellemi fölemelkedésének s hazafiságának, s ki a következő vasárnap fogja a gróf Széchenyi emlékeztetőre határozott szent mise áldozatot kiszolgáltatni, az egylet tiszteletbeli tagjai sorába fölvetették, hasonlóan a rom. katolikus guardian Kánya Fausztin. A „Gazetta Transilvanica” című joláh nyelven megjelenő lap egyetünk számára megrendeltetett. Medgyes Lajos refor. hitszónok Széchenyi Istvánért elmondott imáját az egylet költségén kinyomatni határozottatott.

Délben az egylet termében különösen a vendégek kedviért társas ebéd rendeztetett, melyben több mint 60-non vettek részt; az egészen feketébe bevont, s szépen feldisznított teremben oly jól illett e komoly társaság, az ebédet néhány lelkes pohárköszöntés is érdekesítette; így végződött nálunk május 3-kán a halottérti gyásznapja, a mi kitörölhetlen betűkkel lesz beírva egyetünk történetkönyvébe.

Dézs, május 6-a, 1860. — A Széchenyi gyászszertartás a görög-egyesült hitűek dézsi templomában ma reggel 8 órakor tartatott meg, melyben a dézsi társalgási-egylet tagjai testületileg jelentek meg, egy a tanácsí személyzet, és a polgárság egy része; a különben is kis templom szűk volna a nagy közönség befogadására, egy része künn a szabadban állott. A vasárnapi szokott innepi szertartás után következett a szent mise-áldozat a helybeli görög-egyesült hitű esperest t. Kulcsár János ur által kiszolgáltatva, ki mielőtt a misét megkezdette volna, tiszta oláhnyelven beszélt a néphez, s elmondá: „hogy gróf Széchenyi Istvánban az egész haza minden nemzeti sokat veszítették, mert ő mindig az emberiség közös ügyeinek előmozdításán, a haza jólétén, felvirágzásán munkált, s szíven feküdt a haza minden népeinek boldogsága.”

S a szónoknak igaza volt, mert Széchenyi István a testvéri kezefogást, a különböző népfajok kibékítését, a nemzeti érdekek tiszteletbentartását ajánlotta, midőn a nemzetek

egymást félreérteni kezdtették. — Magyar nők is voltak jelen e gyászszertartáson magyar gyászruhában, a karzatról a mise közben oláh nemzeti ének hangzott. Szóval ez innepély megható volt, s mintegy kezessegeül tekinthető annak, hogy Erdély népeinek is egy és közös érdekük a közbaza felvirágozása, s midőn a humanus elvek apostolainak végtiszteletére gyűltek össze, e közös érdek barátaivá avatták magukat. Dézsben kívül, Széplak és Néma nevű szomszéd oláh helységekben is rendeztek gyászszertartást gr. Széchenyi végtiszteletére, a gör. egy. hitűek templomában.

Mányai.

Beszterczén ápril 22-kén az agost. és hely. hitvallású két protestáns felekezet ünnepet ült, a kegyelet szép ünnepét, a nagy tudomány és szelíd Melancthon halhatatlan emlékü reformator háromszázados halála emlékére. S minthogy a hely. hitv. magyaroknak ugy sincs templomuk Beszterczén, közösen tarták azt meg az agost. h. szász templomban, a hol előbb agost. hitv. nagypap és dekan Müller M. Taugott német; azután hely. hitű dekan, s a beszterczei főkegyház papja, Vályi Elek magyar nyelven tartottak átérzett protestáns szellemű emlékebeszédet. De ezen ünnepély egyszerűsége közös hazánk testvériesedési rózsálánczszemének szilárdulása is lévén az utóbbi szónok helyesen megjegyzett szavai szerint, szent örömmel üdvözleljk azt e téren, azon szíves, azon lelkes óhajattal: vajha az Urunk Ő Felsége által bölelen választott „Unitis viribus” elvénél fogva a félreértesek konkolyától megtisztalt hazafi keblek egy érteleme egy érzelemben dobognának fel örökre a haza érdeke, boldogsága és üdve munkálására!

Időjárásunk roppant kövér, a növény-élet óriás tenyészetnek örül, de a sok eső a szántással elkészletett, ösztivétseinket már is meg-meg dőlötö, s e mellett a jégvíhar már ápril 22-kén elkezdte rombolni.

Vályi Elek.

Zilah, május 4-én, 1860. — Folyó évi ápril 24-én helybeli casinónk választmányja, s több tagjainak indítványára rendkívül nagy gyűlést tartott. Ennek tárgyat szellemi újjaszuletsünk aagy apostolának, a magyar casinók teremtojenek gróf Széchenyi Istvánnak, megdobottt gyászok halála, s casinó testületünk az elköltözött nagy szellem iránti hódoló tiszteletének s letünténi mely fájdalomnak kifejezése képezte. Ennek folytán elhatároztá casinó-egyletünk: 1-ör. Az elköltözött nagy halott gyászoló özvegyéhez s családájához részvevő iratot intézni, mely tolmácsa legyen casinó egyetünk mely gyászának, az elköltözött iránti határtalan tiszteletének, a nemes család s a két hon e közös veszteségében részvételének. 2-ör. Hogy gyászmisszaáldozat és imával egybekötött gyászistenitisztetel tartassék ápril 26-án a nagy halott emlékeztetőre, melynek megtartására két tagból álló küldöttség által tisztelettel felkérlettek mindkét vallásfelekezetű t. lelkesz urak. 3-ör. Intézkedés tétellet néhai gróf Széchenyi István m. akademiánk gyűlésteremét ékesítő képmék casinónk számára olajba lemasoltatása, s megszerzése iránt. 4-er. Hogy casinó-egyletünk minden tagja egy hónapi gyászt visel a legnagyobb magyar iránti tisztelete s fájdalom kifejezéséül. Ugyanakkor a gyűlés színén aláírásí is inditott meg, résziat a nagy hazafi arczképe megszerzése költségének fozdósására, résziat a Pesten felállítandó Széchenyi emlékhöz járulás végett, melyen casinó-egyletünk tagjai mindnyájan aláírtak. 5-ör. Átirás intézletét városunk t. tanácsa és képviselői testületéhez, melyben casinó-egyletünk főttembi határozatait tudatva, testvér honfiás indulattal fölkerle, hogy a nagy halott iránti tisztelet és fájdalom ezen kifejezését testületi hozzájárulásával magasztani, s emelni sziveskedjék.

Ezen intézkedések következtében ápril hó 26-kán reggeli 8 órakor megkondultak mindkét felekezetű egyházaink harangjai. 9 órakor vette kezdetét a gyászmissza-áldozat a rom. katolikus egyházában. Az örökzöld mirtus koszorúval díszesített fényes gyászravattal. 18 tekintélyesebb magyarba öltözött férfi állta körül, gyászszalaggal ékesített égő faklyákkal a kézben. A szorgos munkaidő dacára is nagy számú nép gyűlt össze a társaság minden rétegéből emelni a gyászinnepélyt, egy hogy a kis egyház befogadni képes nem vala a minden állapotú s rangú részvevők számát. A gyászmissza áldozat végeztével az egész néptömég szép renddel a ref. egyházba ment, hová már az összes tanuló ifjuság, s a ref. hívek nagy számmal begyűlekeztek vala. A templom közepén felállított gyászravattal ugyanazon magyar öltönyű gyászfatyolos férfiak által körül kioltott faklyákkal. Egy alkalmi ének búgó elénklése után egyik ref. lelkeszünk F. I. tartott valóban lelket megható búgó imát. Az ima végeztével egy alkalmi ének zárta be a gyászinnepélyt. A meghatott gyászoló közönség pedig az innepély méltóságához mért csenddel és komolysággal oszlott szét. E két rendbeli gyászisteniti tisztelet tartása után casinó-egyletünk tagjai ismét egybekgyűltek. Itt a részvényesek egyhangú kívánságára határozatilag kimondatott, hogy a ref. egyházban elmondott valóban szép és lélekemelő imát casinó-egyletünk 500 példányban kinyomatja, és annak tiszta jövedelmét a Pesten felállítandó Széchenyi-emlékre fordítja. Ez után két tagból álló küldöttség küldetett a t. lelkesz urakhoz, hogy a gyászisteniti tisztelet megtartásában kitüntetett hazafias készségök és buzgalmuért casinó-egyletünk nevében szíves köszönetet nyilvánítsanak, s egy szerszmind F. I. lelkesz urat kérik fel, hogy az említett hazafias czéla az általa irt, s elmondott imát kinyomatás végett átadni sziveskedjék. A t. lelkesz ur erre készsékn is nyilatkozott.

Közelebből a helybeli mükedvelő társaság is, mely már jötekon czélu előadásával, hazafias áldozatkészségét oly sokszor kitüntette, két szindarabot készöl adni, a Pesten felállítandó Széchenyi-emlék javára. Ezen tények egyszerű elősorolása után azon búgó kívánsággal végzem be levelem: tartsa fenn Isten köztünk a nagy Széchenyi által fölbresztett szellemet. Mi pedig tartjuk fenn az ő emlékeztetőt, ne csak mulandó szavakkal s nyilatkozatokkal; hanem az egész honra nézve gumölcsöző tettekben, azon gyakorlati irányban, melyben a már elköltözött nagy szellem egykor hazánk javára munkálkodott vala. És őtet a legnagyobb magyart — poraiban is tisztelni, szeretni, áldani tanítsuk meg az ifjuságot, tanítsuk meg gyermekeinket, mert a költő szavai szerint:

Emléktől minden szív nemesobb lesz,
Haavától a hon földé boldogabb,
És szellemétől, mely az égbe megtört,
Az ég hozzánk talán irgalmasabb.

B. G.

— Gyászjelentés. Nagyméltóságú branciskai báró Józsi Sámuel ur cs. kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, szent István apostoli király jeles rendfője, és Erdély nagyfejedelemség egykori udvari kórlánoka halálából áradott országos és nemzeti nagy fájdalomnak a mennyei uralkodó szék számolóházhoz fölterjesztése, rendfőjele lelke boldogságának leimadására, és örökidőkre méltó emlékének dicsőítésére, Tordán, hol a nagy halott Főlséges Fejedelmünk, és hazánk iránti magas érdemeit, főispáni helytartói hivatal viselésével kezdette, hol a nagyszerű szolgálataik eredménye talpkövet felejtethet, erélyes, kedves kormányja által letéve; hajdani Torda megye volt tisztviselői, és birtokosai kíváncsára bemutatandó engesztelő áldozat hatánapjánál f. hó 18-ka tüzetett ki. Mi is a végett juttatik ezennel közüdmásra, hogy a kik az ország nagy halottjának tiszteletadóját ottan letenni óhajtják, alkalom nyujtasék maga idejében ottani megjelenésre. — M-Szengyel máj. 11-kén 1860.

Betegh Sándor.

— Örömmel értesülünk, hogy Havi Bukurestbe menetele nék ügye, a szinlapián is tett csüggesztő hirdetés dacára nem esett el, és sikerült az ügyes szinigazgatónak pénzügyét oly rendbe hozni hogy társasága már indulófelben van Oláhország fővárosába, hol a magyar szinművészet éppen oly részvételt várják, a minő zordonul vették az elmaradásokról odáig szárnyalt hirt.

Május 9-kén Jekelfalusi Albert hangversenyt rendezett, melyben bucsuját vette az itteni közönségtől. E hangverseny a redout-teremben tartatott, s Jekelfalusi különösen a magyar népdalokkal meghatá a közönséget. A bucsuzó vendég részére Follinuszné is közre működött, Tóth K. „Szilágyi Erzsébet” című költeményét szavalván.

A reformátusok által tartott Széchenyi ünnepélyről közelebből tett tudósításunk kiegészítéséül meg kell említenünk, hogy a karékében a reform. főtanodai ifjuság énekkara, harmincznyolcz fiatal vett részt a mükedvelőkén kívül, s dicsőrettel kell megemlítenünk Bothos István és karmester Stóger urakat, kik a karékek betanításában s vezetésében közre működtek.

Tordán e hó 10-kén tartatott meg a gr. Széchenyi emlék-ünnepe; már meglepte a városba bejövőt azon még más helyt e hazában nem alkalmazott gyászjel, hogy a tornyokról, sőt még magányosok ablakairól is gyászlobogók csüngöttek alá. 9 órakor a kaszinóból indult el a menet, és pedig meglepő volt az, hogy azt a nő-egylet, s a vidékről begyűlt (gyász magyar ruhába öltözött) urnók díszes füzére nyitá meg, kik báró Kemény Borbára a lelkes honleány vezetése alatt kettős rendben, mint a nemzet gyászos nemtől lépdelték a menet előtt, a férfiak hosszú sorát a lobogóiktól megelőzőt czechok zárták be. A több ezerre menőknek csak csekély részét fogadhatta be a piaczi katolikus egyház, hol izléstelenen elrendezett fekete lobogók, s az elhunyt czimerpaizsával ékített ravatal mellett kivont karddal öröködtött 10 fiatal. A gyászmissza, s nyugalom-könyörgés után az egységhívók imaházába ment át a gyászmenet, hol Albert János lelkes ur egy a hymnusszózat elénklése által követelt igen szép könyörgést monda el meghatóan. Innen a reformátusok templomába vonult a menet, hol a gyász ravattal egy nagy gyász lepellel beborított virágállvány képezte; az Enyedről ájtot tanuló ifjuság vagy 50 személyből álló dalkara szívatóan szép éneket elhangoztatván esperes Basa Mihály ur, mondott egy igen hatályos s hazafias könyörgést, mit helybeli lelkes Miklós Miklós ur, a szemekét könnyvel árasztó emlék beszéde követett; az egész nép által éneklék hymnus és szózat zárták be az ünnepélyt. — Veress igen szépen rendezett új vendéglőjébe gyűlt össze ez után az értelmiség nagy része, méltóságos komolysággal folyt az ebéd, egyetlen pohárköszöntés volt csak, s azt Tisza László ur az egyetértés és összetartásért emelte; az ebéd alatt 125 újfirtott alá a Széchenyi emlékre. — Ebéd után elmentünk az Aranyos parján elterülő ligetbe, mely egy igen szép jövőjű s regényes szépségű sétatérre alakítottát, s az a siratott nagy hazafi emlékére, a mint hallám: Széchenyi ligetnek fog elnevezettni.

Tegnap, szombaton, május 12-ikén Nagy-Szebenben, a jelenlegi kormány erdélyi helytartóságának szék- és az erdélyi szász polgártársak fővárosában, a rom. kath. templomban requiem, s a reform. egyházban gyászistenitisztetel tartatott gróf Széchenyi István és báró Józsi Sámuelért. Ennyit előlegesen. Reméljük, hogy n-szebeni érdemes hazafiak közül valaki lesz oly szíves e nevezetes innepély részleteiről lapunkban egy tüzetes leírás által értesíteni az olvasó világot.

Kötozró lírák május 6-n: Itt a mezőfő szelén kis városunk is áldozta a legnagyobb magyar gróf Széchenyi István emlékének. — Ugyanis ápril 27-ikén a város községnácsa összegyűlvén, Topler Antal ur lelkes indítványára jegyzőkönyvileg hazafii részvételt, és bánatot kifejezni elhatározta. — Április 30-dikán pedig a rom. kath. templomban az említett községtanács s népség jelenlétében gyászistenitisztetel is tartatott kitelhető ünnepélylyel. — Talán említeni is felesleges, hogy a plebánus ur semmi díjt nem kívánt szolgáltatáért; a költséget pedig egy veterán hazafi hordozza. — Mai nap az ev. ref. anyaszentegyházban tartatott a gyászistenitisztetel különböző vallásfelekezetűek jelenlétében búgó ima, és emlékbeszéd tartása mellett. — A jövő vasárnap az unitarius atyafias is meg akarják tartani e kegyeltes hazafii gyászinnepélyt.

Székellybányatáji.

Szegeden ápr. 26-kán tartatott meg Széchenyiért a gyászmissza tengerényi nép jelenlétében. A szabadban is volt mise a templomban be nem juthatók számára. Benn magyar diszruhás férfiak álltak körül a ravattal. Másnap a tanuló ifjuság szintén megünnepelte, s egy hétre rá a szerbek templomában tartatott gyászinnepély a nagy halott emlékének tiszteletére.

— Horváth Mihály haditörvényszékileg elítélt egykori csanádi püspök, s volt magyar miniszter ingatlan javaira a pesti cs. kir. orsz. törvényszék a csődöt megnyitotta, tömegöndnokol sári Szabó Albertet nevezvén ki.

Bécs, ápril 28. A „Times”-nek írják: „Bebizonyult, hogy báró Bruck iratái lefoglaltattak. Ransonnet, a kabinet-titkár irodafőnöke elvette a családát mindazon iratokat, melyek a császár aláírásával voltak ellátva, s így természetesen azon okiratot is, mely által a miniszter a rendkívüli nemzeti-

kölcsön részvényeinek kibocsátására felhatalmaztatik. Ezen, nemzeti értékben 111,000,000 millió forintot tevő jegyekért mintegy 55,000,000 millió forintot fizetett ki ezüstben, és miután Bruck beleegyezett abba, hogy 40,000,000 millió nemzeti kötelevény a 200,000,000 millió kölcsön fizetésében készpénz gyanánt fogadtassék, az állam borzasztó veszteséget szenvedett volna, ha a kölcsön egészen fedezetlen volna. Feltétele, hogy az elhunyt miniszter, mielőtt megölte magát, igen sok oly magánjuttat megsemmisített, melyek őt compromittálhatták volna. (Magyar Sajtó.)

— Aon hír, hogy Bruck báró vagyonai lezároltattak volna a fisco által, nem valószínű. Mi Bruck hátrahagyott vagyonát illeti, annak értéke eddig 1,200,000 frtra becsültetik.

— Bécsi lapok írják, hogy többen a magyarok közül, kik legújabb birodalmi tanácsosokká neveztettek ki, tanácskozást tartottak a fölött, elfogadják-e a kinevezést vagy ne; de még nem határoztak, csak abban egyeztek meg, hogy közösen cselekednek.

— A velencei tartományokba kinevezett új, rendkívüli birodalmi tanácsosok — a „Tr. Ztg.“ szerint — magánuton arról tudósítottak, hogy 12—15 nap alatt Bécsbe kellend jönnök, mivel e hónap második felében a birodalmi tanács megnyitása be fog következni.

Kolozsvári piacziár. Május 10-ikén 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 66 kr. — Elegy búza 2 ft 70 kr. — Rózsa 1 ft 82 kr. — Árpa 1 ft 26 kr. Zab — 1 ft 98 kr. — Törökbuza 1 ft 89 kr. — Pityóka 1 ft — kr. Marhahús fontja 14 kr uj pénzben.

Politikai hírek.

— A francia császári pár nizzai útja el van halasztva júniusra. Az udvar máj. végéig két hétet Fontainebleau-ban fog tölteni, hová magas vendégeket várnak. „Aon hír, hogy az ausztriai császár és császárné Fontainebleauba szándékoznak jönni, valószínű látszik,“ mond a rajnai lap. — A conferentiából alkalmasint semmi sem lesz, mivel Ausztria vonakodik Szárdiával közös tanácskozásban részt venni.

— A Francia- s Oroszország közötti viszony még sem izmosodott volna oly erős kötéllé, mint egy idő óta oly sűrűn hirtel. Lajos Napoleonon ugyan mint látszik nem mülnek a szíves egyetértés létrehozása, hanem — mint a „Kr. Ztg.“ párisi levelezője írja — az angol diplomácia nem hagyja magát s nagy ügyességgel és nem egészen siker nélkül küzd a francia befolyások ellen Péterváron.

Parisból május 2-káról írják: Valószínű, hogy Montemolin gróf Izabella királynőt elismerte. „Const.“ szerint a gróf a népakarat előtt hajlott meg s ez jó példa. A legitimista világ előtt a Montemolin gr. „lemondása“ teljességgel nem látszik hihetőnek, amár a Tuileriákban levő spanyol követ azt erősíti, hogy a királynő kezében a két infans lemondási irata.

— A Savoya ügyébeni conferencia legújabb közlemények szerint esoda ha létre fog jönni; mivel a hatalmasságok egyfelől a fenforog kérdésekre nézve nem tudnak megegyezni, másfelől attól félnek, hogy az értekezleten még más kérdések is könnyen felmerülhetnek, a miket pedig még nem hisznek megérthetnek az eldönthetése. Ezenfoga aligha leendő valami eredménye annak, ha a május 4-ki berni távirat szerint, a svájci követésnémet s sürgeti is a többi hatalmaknak egy értekezletnek mielőbbi összehívását azon okból, hogy a szárd parlament nem tárgyalandja a lemondás kérdését a savoyai határ-igazítás előtt, mely május 1-én vette kezdetét, és így az értekezlet még soká elhalasztódhat.

— London, máj. 5. Az alsóház ma esti ülésében Russell lord úgy nyilatkozott, miszerint nem igaz, hogy a kínai expedíció Elgin lord megérkezéseig el van halasztva; reményli, hogy a hadműködések Elgin lord odaérkezéseig be lesznek fejezve.

— A fölkelők Sziciliában új kísérletre készülnek Palermo ellen. Ezt ápril 28-án mind Nápolyban, mind Messinában tudták. És mégis a nápolyi kormány jelentése szerint, e napon a „rend“ egész Sziciliában helyre volt állítva. „A piemonti kikötése a szigeten“ — mondja ezek után a május 2-kán kelt marseillei sürgöny — „a fölkelőkben új bizalmat ébresztett. A palermói helyőrség, bár 20,000 emberből áll, rögtön támadástól tart.“ Az „Ind. belg.“-nek írják Nápolyból: „Éppen most láttam egy Sziciliában levő dandár-tábornok levelét, melyben szóról szóra ez áll: „A fegyveres csapatok nem sok jelentőséggel bírnak, és mi könnyen célt érnek, de a fölkelés fészke maga Palermo.“ Ugyanezen lap szerint Szicilia rendkívül izgatott, és Palermo ismét mozogni kezd. A kikötőben angol, amerikai, orosz, francia és szárd hadihajók vannak, midőn az utóbbi megjelent, a nép nagy csoportokban összetömésült, s az erőd ágyúi előtt riadva kiált: „Éljen Olaszország! Éljen Franciaország! Éljen Victor Emanuel!“ Használó nyilatkozványok naponként történnek, bárha folytonosan őrségek czirkálnak az utcákon. A fölkelők a közel hegysegekben állnak, és naponként várják támadásukat, a csapatok el vannak bátorítva; két ezredes, San Donato és Zanebruna beadták lemondásukat. Erős visszatámasztást tartanak, mivel a 13 nemes hullájának meghurcolása a palermóiakat rendkívül elkeserítette. Cariniban a csapatok még a templomban is öldösködtek a nőket és gyermekeket. Általában a katonák mindenütt mint rablók lépnek föl, s ha annyit zsákmányoltak, a mennyit megukkal vihetnek, rögtön visszavonulnak. Utasok, kik Palermo 26-án hagyták el, következőket beszélnek: „Messina, Catania és Palermo ostromállapotban s rögtönbírság alatt voltak; Trapani a nép kezében; Alcamo és Gastrogiovanni a fölkelők kezében. Carini környékén, honnan csapatok ápril 18-án visszavonultak, mintegy 3000 fölkelő állott; Monreale illetőleg kétség uralkodik. Nápolyban a nép kétségbe van esve Syracus gróf fölött, ki unionista s alkotmányos érület, s kiről azt hiszik, hogy Lajos Fulop szerepét lenne kedve játszani. Ápril 27-én híre járt, hogy elfogták, de e hír alaptalansága csakhamar kitűnt. A gróf megjelent az utcákon s nagy „résztvevő népcsoport“ által kísértetett.

Palermóból ápril 19-ről írják a „Trieszt. Ztg.“-nak: Ma egész bizonyossággal el lehet mondani, hogy a forradalom Sziciliában működik, de ezen forradalom, mint minden

dolog itt, igen különös; sem szervezve nincs, sem határozott célt követni nem képes, de mindenek dacára minden vidéken és a társaság minden osztályában el van terjedve és gyökerre. Palermo városa még nyugodt. E hó 14-én történt egy kis összecsoportosulás, mely alkalommal a nép eltette Olaszországot, s néhány katonát lefegyverzett, de a rend tüstént helyreállított. Az ezt követő éjen elfogtak néhány száz embert, s például vesztet másnap 14-et agyonlőttek, köztük az egyik vezető, Risot, kinek fia szintén halálos sebben fekszik. 17-kén a város kapui katonák által voltak megszállva, s senkinek sem volt szabad ki- s bejárni. Híre járt, hogy a fölkelők, száma 15,000-en a város közelében vannak. A rendőrség éjjel-nappal talpon van, de egymaga nem elég erős; a mozgalom ügyeinek folytonosan izgatnak, s a fölkelő csapatok töredékei még mindig czirkálnak az országban. Girgentiben és másutt több kivándorolt partra szállt.

Turin, máj. 4. A 4. zászlóaljából álló 26 piemonti ezredet 52 két-zászlós alázott alakítják át, ezekhez az emiliai és toscanai katonaságból egy-egy 3 dik zászlóalj csatolnak. — A „Patriota“ című lap vadolja Cavourt, Farinét és a milánói kormányzó, hogy a Sziciliába kíváncsi önkényeseket feltartóztatták mindaddig, míg nem odamentelükkel megkésték.

Az „Unione“ egy heves cikket közöl Cavour gróf ellen s fölhozza, mikép Ratazzit azzal vádolják, „hogy Közép-Olaszország annexióját nem hajlá végre, míg azt Cavour keresztülvivé. De Ratazzit nem engedélt Savoyát s Nizzát; nem sérté meg az alkotmányt, nem gyalogolt ki s compromittálta a parlamentet, nem semmisíté meg a még csak alig előállított népszavazási jogot.“ Franciaország, midőn két tartományt magának átengedett, mindent elkövetett arra nézve, hogy az országok hitelétől megfoszssa. — „Az nem biztosítja nekünk Közép-Olaszország birtokát, nem ismeri el a bevégzett tényt; még mindig megtartja magának Toskán régi képviselőjét, s százezer módon ügyeskedik velünk éreztetni, hogy nem helyesli eljárásunk módját.“

— A Ravennában megjelenő „Adriatico“ Mazzininak a sziciliailakhoz intézett proclamatióját hozza. Az agitator azt mondja ebben, hogy a sziciliailak kezdeményezésétől függ azon tartományok egygyeolvasása, a melyek még nem szabadok, és felhívja a sziget lakóit, hogy siessenek a dologgal. A proclamatio befejezése szó szerint így hangzik: „Ha egyszer a Bourbon uralmat leráztuk nyakunkról, akkor azt kiáltjuk ki fejünkbe, a kit föl Olaszország már megválasztott, — azt, a ki eddig egyedül nevezheti magát olasz érzelmeinek, — azt, a ki mint királyi vitéz, és mint ember becsületes. Irjuk hát mindnyájan e jelszót zászlainkra: annexió! Én, mielőtt republikánussá lettem volna, már unionista voltam, s nekem úgy tetszett, hogy egységre csak a republikanizmus vezethet, most állatom, hogy csalatkoztam. Victor Emanuel megindította Olaszországot e cél felé, s ezt elérjük, ha a nép segélyére lesz. A mi engem illet, én feladom az eddigi eszméimet a régi elveink, s ti veletek sziciliailak, és a felsziget mindazon népével, a kik egygye akarnak lenni, — egész lelkemből azt kiáltom: „Éljen Victor Emanuel, Olaszország királya!“ — Sziciliailak, itt az óra: Olaszország nevében, fegyverre!“

— Egy Palermo-ból Marseillen keresztül érkezett ápril 25-iki levélből az „Ind.“ után kiemeljük a következőket: „Mi, — ugymond — teljes forradalomban állunk; ápril 4-dike óta Palermo ostromállapotban van, az egész vidék föl van kelve. A város környékén minden éjjel összecsoportos a szegény parasztság s a nápolyi katonák közt, kik égetnek, rabolnak mindenütt, valamire járnak. Közvetlenül kirabolnak egy kolostort a szírek, letették a madonnát, s a könyveket a katonaság potom áron adogatta el az utcákon. — A főnemesség nagyrésze tömlőzre vette, s a ki még nincs elzárva, szerelne innen menekülni, de a rendőrség nem ad utlevelet. Itt minden pillanatban ki vagnak töve annak, hogy mindenükből kiraboljanak a szírek és katonák, de nem a parasztság, mikép a rendőrség hirdeti a külföldnek... Palermo borzasztóan levert, s ha valaki egy jó emberét, barátját meg akarja látogatni, a rendőrségtől kell rá engedélyt kérnie. Ha valamelyik palermói azt mondja, hogy a katonák lopnak, — azonnal fogságba megy... Egész Szicilia föl van kelve; a vidékiek föl vannak fegyverezve és fizetést huznak. Kital? arról nem tudunk semmit; de látjuk, hogy a szegény vidéki nép ilyen gazdag soha sem volt, mint most. A mi itt legviszábbnak tetszik előttünk, az, hogy nem átalják azt mondani, mikép csak egynehány rabló támadt fel a palermói rendőrség ellen, holott az egész sziget föl van kelve.“ La moricière ekközben egész erőlyel folytatja szervezési munkálatait s Belgiumból, Portugaliából, Irlandból stb. keresztes vitézek érkeznek zászló alá, s hadserege, azt mondhatni, Európa majdnem minden nemzetiségének tudja legalább egy-két cimerez példányát felmutatni. „Párisból vett hír szerint a nápolyi király 10 ezer fegyvert rakott le a szent atyái házaiba; a fegyverek közt két ezer vöncsővíz puská is van. A trieszti lap szerint az „Immacolata Concesione“ nevű corvet 2000 darab fegyvert, 1 millió töltényt és 100 ezer scudit szállított Nápolyból Anconába. Sziciliában polgárháború, s Rómában keresztes-hadjárat van készülben — jegyzi meg a nevezett lap. Hanem az emiliai tartományokban parancsnokló Cialdini is ébren áll, erősítést kér — ugymond — mivel Lamoricière szavainak nem hisz, s képesnek tartja őt arra, hogy júniusnál hamarabb megkezdje hadműködését, amár egy Perugiában tartott hadszemle alkalmával a katonaság előtt, e hónapot emlegette a kezdet határidejéül. Hír szerint nemcsak Corcelles, hanem Fallaux is tárczát fog kapni a római kormánytól.

— Berlin, május 5. A Schleswig-Holstein fölött folyt tegnapi vitakozás alkalmával Blankenburg felhívására a külügyminiszter nyilvánítja, mikép a kormány nem osztja Vincke nézetét a szövetséggyűlésre nézve. A kormány a német szövetség e közegét nem csak tényleg, de jogilag is fennállónak tekinti. — Egy más alkalommal Schleinitz külügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy két oldalról is föl van szólítva felvilágosítást adni a Ausztriával már fenálló vagy legalább létesítendő szövetségre nézve. Ilyesmi — ugymond — nem létezik.

Berlin, május 5. A képviselők házának mai ülésében a pénzügyminiszter két törvényjavaslatot terjeszt elő, melyben a katonai célokra rendkívüli pénz felhatalmazást kér. A hadsereg mozgóvá tételére nézve e törvényjavaslatok a múlt évi ideiglenes rendszabály megtartását ajánlják; továbbá a had-

ügyminiszter 9 millió tallérnyi hitel megszavazását kéri a hadügy részére 1860. május 1-től 1861 június 30-ig. A kiadásokat fedezni fogják az 1861-ki július 1-ig folytatandó eddigi adópótlékok s az 1859-ről fennmaradt bevételek. A miniszterium a főleg 9 millió összeget bizalmi szavazatkint kéri minden részletes kimutatás nélkül. Számadást a közelebbi országgyűlés alkalmával fog beadni. Az államkincstár 12 milliója ezenel érintetlen marad. Ez előterjesztvényben a katonai szolgálat-idő 2 vagy 3 évig tartása nincs szóba hozva, valamint a honvédség tartalék kötelezettsége sincs érintve.

— A porosz külügyminiszter azon kijelentése, hogy a szövetség híre Ausztria és Poroszország közt alaptalan, — mint a „Bresl. Ztg.“ írja, — roppant sensatit okozott Berlinben. Ezen levelező szerint, bármennyire ohajtják is legfelsőbb körökben, hogy a két nagy német állam közt a maga idejében szövetség jöjjön létre, Németország belhajainak meggyógyítása és a bonapartismus tulcsapásainak való ellenszolgáltatás végett: nem lehet vérmes reményeket táplálni. Poroszország tudatával bir annak, hogy mivel tartozik magának és az összes német hazának; ő a dél-német császári birodalomnak sok áldozatot hozhat, de csak akkor, ha a bécsi kabinet azokat nem oly célokra veszi igénybe, melyek a német politika törekvéseivel ellenkeznek.

— Bern, május 4. A szövetség tanács sürgeti a hatalmaságoknál a conferentia mihamarábbi egybegyűlését, mivel a szárd parlament, mely május 1-én újból megkezdte üléseit; a savoyai határszabályozás bevégezése előtt nem fogja tárgyalni a bekebelezés kérdését, s így a conferencia egybegyűlése még hosszas ideig hátra lehet vetve.

— Stambulból ápril 25-én írják: A szerb küldöttség a határszabályozást követeli. — Izmail pasa Prisztanág toltta előre főhadiszállását. — Boszniában egy párt a Szerbiához való csatoltatást kívánja.

— Konstantinápoly, ápril 28. Riza pasa az itteni szerb küldöttséggel nem akar semmiméi alkudozásba bocsátkozni s mindenkép azon van, hogy a török hadseregnek alkalmat adjon új babérokat szerezhetni s hogy a világnak megmutassa, mikép „Törökországban még elég életerő van arra, hogy önmaga gondoskodjék magáról.“ Ez ügyben már három miniszteri értekezlet volt, de a Szerbiából vett újabb megújabb aggodalmas hírek miatt a miniszterium nem tudott egygye menni, mint, hogy beleegyezzen a seraskir kívánataiba. A pristinai táboron kívül egy második is alakul Sumla körül, s ha a hadügyminiszter kiviheti tervét a divánban, azon esetben a török hadsereg ereje rövid időn Rumeliában lesz összpontosítva. A szultán most onállastalanabb, mint valaha volt s töle — mikép a tr. lapból vett tudósításunk állítja — nem igen lehet egyebet hallani, pazarvágyait eláruló nyilatkozatokon kívül. E szenvedélyét, legalább egy időre kiélgeitheti bő alkalmat nyújt — ugymond — a brabanti herceg titlété. Ezt a szultán egykezett is kitelhetőleg felhasználja. Különbön azon hír, mintha a belga trónörökös titlété alkalmával szóba jött volna, a Candia sziget fölötti alkudozás — merőben alaptalan. E szigettel vásárt ünni, általában nem oly könnyű dolog, mint a hogy az itteni viszonyokkal ismeretlenek képzelik; Candia t. i. a három birtoka s a serail jövedelmeinek ilyes megcsontítása komoly következményeket hozhatna maga után (V. ö. althene tudósításokkal.) A nők minden rabszolga állásuk mellett is megmérhetlen befolyást gyakoroltak valamennyi szultán alatt s most is a nagyrégi háztartás körül történt lényeges változásokat ugyanazon időzte elő, a ki Osman beyt pasa rangra emelte s neki musir címet s helyet eszközölt a magas tanácsban. — A fekete háremörök ismeretes durvaságának közelebből is egy keresztény élet esett áldozatul s a kormány e miatt kellemetlen surlódásba jött az orosz követéssel, melynek a megölt védelme alá tartozott. Az eset következőleg történt: egyik három Perán kívül lovagolván, összegázolt egy örményt; ez valahogy talpra kerülén éles nyelven kezdte feddőzni a háromor otrombasága miatt, mire ez felfortyanva, a „régi jó jancsáridők“ modorában, leütötte a „kereszténykutyát.“ E tény után mindjárt pénz-kárpótlással igyekeztek a leölt családját kielégíteni, de az orosz követ az ígért mennyiséget egy részről csekélylétte, más részről meg egyáltalában hajlandóbb volt pénzelégtételt nem is fogadni el, s mint mondják, azt követeli, hogy a vadszerecsennek ne legyen szabad többé fegyvert hordani oldalán. A jövedő majd megmutatja: hatalmasabb-e Labanoff herceg, mint az általánoson rettegelt vén Redcliffe lord volt a maga diplomatai virágkorában?

Jassy, ápril 22. Moldva- és Oláhország állapotairól a „Kr. Ztg.“ következő figyelemreméltó közlést hoz: „Még talán egy fejedelem sem volt oly zavart helyzetben, mint jelenleg Kuza hg, s az ő kormánya. Kolla és Balsh miniszterek visszalépése után Miklesek is beadták lemondását, mely példát Japreunu is követett. A többi miniszterek megtarták tárczájukat, de e napok folytán a minisztertanács e törzse is leköszönt s a miniszteriumból tabula rasa-t csináltak. A herceg Panut új kabinet alakításával bízta meg. Már is nyilvános titok, hogy Panu a hercegnek következő föltételeket tett: 1) A két fejedelemség számára csak egy miniszterium alakítandó és 2) a herceg mondjon le egy idegen regens javára, ki a román trónra meg fog hivatlatni. Panu kijelenté, hogy csak ha ezen nézeteknek elég tételik, fog „egyetlen“ miniszteriumot alakítani. Kuza herceget azt kérde Panutól, valjon eszén van-e? Erre Cogelniceanu bizott meg a miniszterium alakításával. Ezen államférfi is csak egy miniszteriumot akar s így lehetelenné vált. Ekkor Hurmuzaki és Majrojeni kaptak megbízást kabinet állítására. E két főfür dr. Cucuereanu, Cosadiori Demeter és Sturdza Demeterhez fordult, de senki sem akarja a volt kabinet hagyományát átvenni. Most a fejedelem a szabadelvűektől, kikkel nem boldogultott, ismét kénytelen a retrogradokhoz fordulni.

— Marseilleből máj. 3-ról táviratilag jelentik, hogy az egyiptomi al-király, Said pasa hadseregeibe több bennszülött keresztényt fölvevett tisztelők. A türelem e szép példája igen kedvező benyomást tett.

— Athen, ápril 28. Itt az a hír terjedt el, hogy a szultán pénzügyi zavarai miatt Candia szigetet a brabanti hercegnek áruba bocsátotta volna 40 millió frankért. „Hogy mi ily eljárás ellen tiltakozunk, önkint érthető — írja a „T. Z.“ levelezője — s tiltakozásunkat minden esetre a suffrage universel elvére ala-

pitjuk. Candia lakossága — ugymond — görög s a szavazás eredménye felől előre bizonyosak vagyunk.

— New-York. A londoni Reuter-féle ügynökség oly tudósításokat kapott Mexicóból, melyek szerint az angol követ hat hónapi fegyverszünetet javasolt, mely alatt a különböző államok által választandó congressus Angolország oltalma alatt, a semleges területnek nyilvánított Jalapában fogna összeülni. Ezen congressusnak egy új alkotmányt kellene szerkesztenie. A papság ezt ellenzi. — Ha a javaslat nem fogadtatik el, a brit képviselő kikéri utlevélét, hogy Vera-Cruzba menjen s hogy hivatalosan elismerje Juárez kormányát.

Ujabbak. — London, május 7. Ma a „Morning Post” azt állítja, mikép értesülve van arról, hogy a pápai hadsereg, Lamoricière alatt, a nápolyi sereg oldala mellett álland, ha az alkalmas óra el fog jönni; s ez nem lehet többé távol, mivel a Nápoly s Piemont közti összeütközés világos.

— Turin, május 2. Alessandria s Genua közt rendkívüli csapat-összeüjtés eszközöltetik. A papnöveldek, főiskolák s templomok telvék katonákkal s mindennemű hadiszerek- és élelmi készletekkel. — A tortonai papnövelde növendékei az épületet 48, s az ugyanazon városbeli főiskola növendékei 24 óra alatt kénytelenek voltak oda hagyni. Ugyanez történt a starzanói főiskolában is.

A második kamra f. hó 1-i ülésében, több más követek közt Guerrazzi is letele az esküt s a szélső baloldalon foglalá el kelyét. Sineo követ az elnököt arra sürgette, hogy távirddal hívassa elő a követeket, mivel a késedelem veszélyt jár. Sziciliában a polgárháború dühöng, s Rómában komoly események vannak készülöben. Most nincs idő ünnepekre, hanem igen komoly s nagy fontosságú tanácskozásokra. Az elnök megígérte, hogy mindent elkövetend a követek összeüjtése végett.

— A Sziciliából érkezett összes tudósítások megerősítik, hogy a harc az ama szigeten még nem végződött be; hanem mindkét részről rejtett ökeseredéssel foly. A legújabb Genuába érkezett s Marsalából apr. 24., Tra-

paniból 25, Palermóból 26, s Messinából 27-ről kelt tudósítások szerint a fölkelés még folyvást tart. Hirszerint egy ezred vonakodott Palermóból kiindulni; azonban végre arra kényszerítették. De alig hagyta el a várost, midőn a fölkelők által heves tüzeléssel fogadtatt. Hirszerint Girgenti s Marsalában nyugalom uralkodik; Messinában a befogatások folyvást tartanak. Maga Nápolyban nyugalom uralkodik ugyan, azonban az egész lakosság aggályos hangulatban van, mivel a sziciliai lázadástól hivatalosan elterjesztett tudósításoknak nem adnak hitelt.

A „Times”nak egy Nápolyból, apr. 28-ról kelt leveléből következő adatokat emelünk ki: „Hirszerint a lázadók 3 csapatra vannak oszolva. Azok egyike, Santana báró vezérlete alatt, Palermo közelében kóborol; a második bizonyos Mongano alatt, Cefalu közelében; míg a harmadik a Castro-Giovanni melletti sziget közepén üte föl fohadiszállást; hol hirszerint a csapatok egy heves harcban a rövidet huzták. Mindenesetre hogy az ügyállás komolylyá lett, a következő tények is tanúsítják: Tegnap este friss csapatok küldettek Palermóba. Az arsenálban a legnagyobb tevékenység uralkodik, gőzök, vitorlás hajók s kisebb naszádok felszerelése végett. Tegnap az „Electrico”-n oly levelek érkeztek ide, melyek megerősítik a kormány komoly aggodalmairól híreket. Az ezen hajó által hozott számos levelekből csak 60 adatott ki, s a többi megégettett.

— Genua, máj. 7. Garibaldi ma három hajón mintegy 2000 emberrel Sziciliába elvitorlázott. Sicelides Musae paulo majora canamus! A híres néphávezernek, a kinek már csupán neve felér egy haditáborral, a sziciliai testvérekhez utazta, egész vezuvi kitörésbe hozandja az annyira elkésereedett népet, s ha való volt is a „Gazetta Piemontese” máj. 3-ról Palermóból vett tudósítása, miszerint „a mozgalmak csillapulóban vannak, az csak akkor volt való, mert a vakmerő s egyszersmind oly hideg számító népvészér közeledének már csak futó híre is kétségkívül gyújtólag hatott minden olasz lélekre. Szárd tábornok, szárd kikötőből aligha a szárd kormány híre s tudta nélkül indult el e merész hadjáratra, kíváncsiak vagyunk látni, mily magatartást követnek majd a szabadsapatvezérrel szembe Piemont, Róma, Angol- és Fran-

ciaország? Nápoly és Piemont között váltig kész a hadset, csak hogy az elsőnek lehessen ideje s módja házi bajaitól egyébe teendőkre is gondolhatni; az összecsapás esetében mint a „M. Post” már is tudja, Lamoricière Nápoly részén fogna állni. Egyelőre gr. Cavour minden részességet igyekszik elhárítani magáról: „Nem vagyok én oka semminek, a nápolyi király oka mindennek, miért nem teszi sajátjává a nemzeti politikát,” így teljes lehetlen a hazafias grófnak a tüzes hazafiakat visszatartani.

— A diplomatai jegyzékváltás nem látszik elég tágas utnak a készülődő események előtt: fejedelmek személyes találkozásait jelzik, hercegek, diplomaták utazását jelentik: így Napoleon hercege mint írják Bécsbe megy, talán mint ittott gyanítják, oly célból, hogy a képződésben levő franczia-orosz szövetséghez állásra Ausztriát is megnyerje; de messzebb — Stambulba utazásáról is beszélnek a hercegek, még pedig mint „hivatalosan bizonyos tényről.” Napoleon hűnek odaérkezése előtt, mint írják, már Stambulban kell lenni Lavalette marquisnak, III. Napoleon közel rokonának, ki a császár keletre vonatkozó terveibe mélyen be van avatva.

Urbéri kárpótlás-tőke utalványozás.

A dézsi cs. kir. törvényszéknél a Katona Miklós-féle confiscált tömegnek pojenicjai, s kölcssei bir. után 5655 ft tőke 3110 ft kam. hátr. utal. A követ. benyújt. jul. 6-ig. Targy. nap szept. 6.

A marosvásárhelyi cs. kir. törvényszéknél Donáth József és Boér Antal és Erzsébethnek szénáverősi b. u. 198 ft tőke, 107 ft kam. hátr., Kóvér Antal örököseinek zagori és szász-nadosi b. u. 949 ft tőke, 374 ft kam. hátr. utalv. A követelések benyújtandók jun. 14. Targyalási nap aug. 14-ig.

Bécsi börze. Május 9-kén: Nemzeti kölesön 80.15. — Metalliques 5 pcentes 70. — Urbéri papírok: magyar 73. — erdélyi 70. — Bankrészevény 865. Korona 18.15. Cs. k. arany 6.28. Ezüst 31.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(947)

A csász. kir. szabadalm. triesti
Riunione Adriatica di Sicurtà
(Adriai biztosító társulat)

10.000,000 forint

kezességi alappal
biztosít

jég-károk ellen,

jutányosan megállapított díjak, s teljes és azonnali kártérítés mellett, — s elvállal, mint eddig 21 év óta, biztosításokat, tűzveszély ellen, szállítás alatt lévő árúkra, valamint életbiztosításokat is, tőkékre * életjáradékok, nyugdíjak kifizetését, vagy katonai váltásági összevekre.

Az alábbirt ügynökségnél, valamint az alól elősorolt kerületi ügynökségeknél ** minden felvilágosítás készséggel adatik, alaprajzok ingyen szolgáltatnak, s a biztosítások a legjutányosabb díjak mellett eszközöltenek.

Szeben, május hó, 1860.

Schneider J. F.

* Például

Ha valaki halála esetére, hozzátartozóinak 100 frtnyi tőkét biztosítani kívánna, úgy befizetnie kellene évenként:

34 éves korban csak . . . 2 ft. 57 krt.	50 éves korban csak . . . 4 ft 35 kr.
40 „ „ „ . . . 2 „ 99 „	55 „ „ „ . . . 5 „ 55 „
45 „ „ „ . . . 3 „ 62 „	60 „ „ „ . . . 7 „ 7 „

A hány száz forintot már most valaki biztosít, ugyanannyiszor, fizeti a fenntebbi, korának megfelelő díjat, mely azonban fél- és negyedévi részletekben is lefizethető.

Beszterczen: Hintzem Sámuel, Brassón: Jeckl Frigyes, Dézsen: Peille Otto, Erzsébetváradon: Spatz A. J., Hátzegyen: Petrovics Miklós, Kolozsvárott: Wokál János, Károlyfehérvárr: Megay C. M., Köhalmán: Melas Ed. J., Medgyesen: Orendy J. J., Maros-Vásárhelyen: Baruch és Richtzeit, Segesvárott: Wagner Mihály, Szász-Régenben: Schinker S., Tordán: Wieder Frigyes, Tasnádon: Nass Abrahám, Zalatán: Megay A. G. uraknál.

(958)

A budai kölesön-sorsjegyek
legközelebbi húzása

folyó évi június 16-kán megy végbe.

A nyeremény-összeg **4.679,657** forint osztrák értékben.
40,000, 30,000, 20,000 és stb. nyerőszámokra van kiosztva.

A legkisebb nyeremény, a mi minden ilyen sorsjegy után kivétel nélkül kell hogy következzen, 60, 70, 75, 80 stb. forint osztrák értékben.

Sorsjegyek kaphatók Dietrich Sámuel kereskedésében.

(946)

(3—3)

Hirdetmény.

A korondi borvizet a fürdő időszak az idén is folyó év májusa 15-kén nyitattik meg.

Szállások iránt rendelkezhetni ügyvéd t. cz. Nagy István urnál Maros-Vásárhelyen, vagy pedig alólírtnál Koronkán.

A szállások ára az eddiginél tetemesen alábbszállított; valamint gondoskodva van egy igen alkalmas és becsületes vendéglősről, ki a t. cz. vendégek igényeinek jutányos áron eleget fog tenni.

Nagyobb kényelem tekintetéből a melegfürdőnél a szobák újra igazítottatván, vízvezető csatornákkal és csapokkal láttatnak el.

Általában a tulajdonos mindent elkövet, hogy a t. cz. vendégek kívánságainak kielégítőleg megfelelhessen. Koronka, április 20-án, 1860.
Gróf Toldalagi Ferencz koronkai tisztartósága

ALBERT LAJOS.

(960)

Eladó gőz-üst.

Egy új, igen jól készült réz-gőz-üst, 40 osztrák veder tartalmu, a hozzá tartozó felszereléssel együtt, jutányos áron eladó. Bővebben értekezhetni
SCHOLTES ALBERTnél
Tordán.

(1—3)

(957)

Különösen ajánlható
HELUNGKIANG
arabiai és ázsiai

Állat-gyógy-por,

a melyet Arabiában és Ázsiában a beteg állatok gyógyítására mint a legkitűnőbb hatású szert használnak. Ezen állatpor a beteg lovak, tehén, ökrök, borjak, kecskék, és más háziállatokra nézve megbecsülhetetlen hasznu és egy ház vagy istállóban se kéne hiányoznia, a hol állatok vannak, hogy megbetegedés esetében azonnal egy szer legyen kézügyben.

Bővebb magyarázatot nyújt a használati utasítás, a mely minden adaghoz mellékeltek.

Egy nagy csomag ára 80 ujkr. Egy kicsinyé 46 ujkr.

Kapható Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszerárakban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fiai gyógyszerárakban. Károly-Fehérvárr: Rusz. Segesvárr: Misselbacher J. M. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S.

Déván: Buchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Buchler és Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szászvárosan: Specht és Leonhardt J. Zilahon: Ifj. Abraham Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

Főraktár Bittner J. gyógyszerárakban, Gloggnitzban.

(961)

Vizaknai ásványos fürdők.

A vizaknai, Szebenből 2 mérföldre eső ásványos fürdők május 15-kén ezen évben is megnyitnának, mi ezennel a t. cz. közönség figyelmébe ajánlatik.

Ezen állagosan 20—25 Reaumer fokú sósavas és kén-savas szikagot — keseragot — kén-savas meszet és jodot tartalmazó fürdő gyógyereje hebizonyult az emésztési gyengeségben, (Verdaunungsschwäche) aranyeres bántalmakban, görvélyes és angolkoros hajlammal, s e nemű kútegekben, az idült kútegek minden nemeiben, idült szű és köszvényben altesti dugulásokban, veső és húgyhólyag kőbajban, a máj és lép idült koraiban, —hőzámi rendtelenségekben — a nemí rendellen kifolyásokban stb.

Ezen fürdőket használhatni: mint melegített fürdőt a cs. k. kincstár által ezelőtt három évvel épített és 8 szobával ellátott kádfürdőben, mint hideg fürdőt a szabadban, és a vizre épített számos fürdőszobákban.

A helységben van gyógyszerár, és a szenvedők a külső orvos gyógyerővel bíró fürdő használatá végett utasítást vehetnek cs. k. kamarák és városi orvos T. Kósa Mózes urnál. A gyengélkedők felüdítésére és elszorodására szolgál a fürdők körüli sétakert, fedett sétány, és a fürdőintézetben levő több hirtappal ellátott olvasó szoba.

A vendéglőben, valamint magánházaknál a fürdők közelében, jutányos áron lehet elegend) lakszobákat, valamint élelmi szerkeket kapni.

Vizakna április hó 26-án, 1860.

A vizaknai fürdő intézeti bizottmány.

(959)

(1—4)

Lakhely változtatás.

Alólírt tisztelettel jelenti a tisztelt közönségnek, és különösen a t. utazóknak, hogy minekutána a Szászsebesben levő „ARANY OROSZLÁNY” című vendéglőt másnak átadta, a „N. N.” című vendéglőt Brassóban, mely minden részeiben a legkényelmesebben és főnyesebben kibutoroztatván, e hónap 25-ikétől fogva haszonbérbe kivette.

Minekutána az alólírtak főcélja a t. kö-

zönséget és utazókat a legjobb étellekkel, a köz-asztaloknál (table de hote) vagy étlap szerint, és a leggazdagabban válogatható italokkal stb. lelkiismeretesen és a legnagyobb pontossággal jutányosan ellátni; bátorodik a tisztelt közönség utazókhöz azon kéréssel folyamodni, hogy ezen válakozásában gyakori meglátogatásokkal megtisztelni, és pártfogásokkal elősegíteni méltóztassanak.

Szászsebes, május hó 1860.

WÁNKÉ JÁNOS

vendéglős.